

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **M. H.,** zastoupeného JUDr. Milanem Kohoutem, advokátem, se sídlem Praha 6, Břevnovská 433/12, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2003, č. j. 6 Az 69/2003 – 17,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 24. 5. 2001, č. j. OAM-323/VL-07-P18-2000, rozhodl žalovaný tak, že žalobci se azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje, a že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalovaný své rozhodnutí opřel o zjištění, že důvody podání návrhu na zahájení řízení o udělení azylu je nespokojenost účastníka řízení s ekonomickou a sociální situací na Ukrajině, ekonomické potíže jeho rodiny na Ukrajině a hrozba trestního stíhání. O rozkladu podaném proti danému rozhodnutí pak Ministr vnitra České republiky ze dne 26. 7. 2002, pod č. j. OAM-979/AŘ-2002, rozhodl tak, že napadené rozhodnutí o neudělení azylu se ve smyslu § 59 odst. 2 správního řádu potvrzuje a rozklad se zamítá.

Žalobce včas podanou žalobou napadl rozhodnutí o rozkladu, když poukazoval na jeho nezákonnost způsobenou tím, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci

před vydáním rozhodnutí, čímž porušil povinnost vyplývající z § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), že důkazy, které si správní orgán opatřil před vydáním rozhodnutí, nebyly úplné a správní orgán tak nemohl správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět, že rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných důkazů, tj. chybí zde logická vazba mezi rozhodnutím, a podklady pro ně, tedy že opětovně porušil ustanovení § 32 odst. 1 a dále § 34 odst. 1 správního řádu. Žalobce proto požadoval, aby Vrchní soud rozhodnutí Ministra vnitra ČR zrušil a věc vrátil žalovanému správnímu orgánu k dalšímu řízení.

V souvislosti s čl. II bod 1 zákona č. 519/2002 Sb., kterým byl novelizován zákon o azylu, kdy věci, v nichž do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. 1. 1. 2003, Vrchní soud v Praze nerozhodl o žalobě nebo o opravném prostředku proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ve věcech azylu, převezme k dalšímu řízení a rozhodnutí krajský soud, v jehož obvodu byl žalobce v den podání žaloby nebo žadatel o udělení azylu v den předložení opravného prostředku Ministerstvem vnitra soudu hlášen k pobytu, přičemž ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), se pro tyto případy nepoužije, došlo k postoupení souzené věci Městskému soudu v Praze.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 9. 2003, č. j. 6 Az 69/2003 – 17, žalobu zamítl, když jako nedůvodné posoudil námitky žalobce, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a že nemohl správně usuzovat na skutkové a právní otázky. Ze správního spisu je zřejmé, že závěry správního orgánu vycházely jednak z tvrzení žalobce obsažených v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu, z pohovoru se žalobcem a z výše specifikovaných tiskových materiálů, které má Ministerstvo vnitra k dispozici pro posuzování situace na Ukrajině. Žalobce ve správním řízení uvedl, že se při návratu obává zadržení nebo pronásledování, ale neprokázal, že by byl opětovně a bezdůvodně stíhán tamní policií a hrozilo by mu uvěznění či pronásledování. Stížnost na postup policie nepodal přesto, že mu to umožňuje právní řád. Podle názoru Městského soudu v Praze, že nelze učinit závěr o tom, že by žalobce byl pronásledován nebo jinak systematicky napadán z důvodu národnosti, rasy, náboženského přesvědčení. Žalobcem uvedené důvody, které lze v souhrnu vyhodnotit jako sociální a ekonomické, proto nelze posoudit jako relevantní důvody pro udělení azylu.

Proti rozsudku Městského soudu v Praze podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, ve které napadá v plném rozsahu rozhodnutí Ministerstva vnitra i rozsudek Městského soudu v Praze s tím, že obě instituce nespravedlivě rozhodly ve věci jeho žádosti o azyl. Nespravedlnost rozsudku stěžovatel shledává v tom, že Městský soud v Praze nevyužil v jeho prospěch příslušná ustanovení správního řádu, jejichž řádné aplikace se v žalobě dovolával. V dalším stěžovatel poukazuje na svou tísnivou situaci na Ukrajině, kdy orgány vnitřních věcí vůči jeho osobě vytvářely profesionální psychologické a technické tlaky i postupy; po celou dobu jeho posledního období života na Ukrajině byl záměrně zastrašován a vyprovokováván, aby učinil nějaký krok, kterého by orgány policie mohly využít a současně zneužít svých policejních kompetencí a vytvořit proti jeho osobě případný vykonstruovaný trestný čin, z kterého by ho ihned obvinily a uvěznili by ho. Stěžovatel rovněž zdůrazňuje, že by pro něho bylo velmi potřebné a spravedlivé, aby mohl žít v České republice a užívat ochrany tohoto státu. Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozhodl v jeho prospěch a usnesl se, že mu poskytne politický azyl v České republice. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že napadeným rozhodnutím došlo k nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení otázky soudem v předcházejícím řízení. V této souvislosti poukazuje především na ustanovení čl. 43 Listiny základních práv a svobod a také na § 12 zákona o azylu.

Stěžovatel je toho názoru, že městský soud žalobu jako neodůvodněnou zamítl, aniž při svém rozhodování posoudil osobní situaci stěžovatele ve smyslu pronásledování, které vůči osobě stěžovatele a jeho rodině činily orgány vnitřních věcí na Ukrajině. Soud rovněž nezohlednil nebezpečí, které pro stěžovatele pramenilo z toho, že je bývalým příslušníkem policie. Stěžovatel je konečně toho názoru, že byl pronásledován a postihován z důvodů svých politických názorů a že tedy důvody jeho žádosti nejsou pouze sociální a ekonomické.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek Městského soudu v Praze, byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro řízení o kasační stížnosti žalovaný plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněná ve správním řízení. Žalovaný rovněž poukazuje na to, že v průběhu správního řízení nebyla zjištěna žádná skutečnost, která by se dala podřadit taxativně vymezeným důvodům udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel požádal o azyl v ČR ve chvíli, kdy potřeboval zlegalizovat svůj pobyt na území ČR.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Jak Nejvyšší správní soud zjistil z obsahu správního spisu, stěžovatel o udělení azylu v České republice požádal dne 28. 7. 2000. V návrhu na zahájení řízení o udělení azylu poukázal na ekonomickou situaci na Ukrajině, kde děti nemají budoucnost, stát se nesnaží postarat o lidi a k moci se dostaly mafiánské struktury. Stěžovatel sám ani nikdo z rodiny nebyl a není členem žádné politické strany ani jiné organizace. Do protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území ČR pak stěžovatel uvedl, že Ukrajinu opustil proto, že ho v žádném případě neuspokojuje ani ekonomická ani sociální situace. Nesouhlasí s ukrajinským parlamentem a prezidentem a s tím, jak vedou politiku. Člověk tam nic neznamená, děti nemají perspektivu pro svou budoucnost. Svou osobní svízelnou ekonomickou situaci se rozhodl řešit nejprve odjezdem do Izraele, ze kterého byl z důvodu nelegální práce vyhoštěn, a poté v březnu 2000 do Čech. Rovněž uvedl, že zahájením řízení o udělení azylu neřešil legalizaci pobytu na území ČR, ale v dané době dospěl k závěru, že zde je mnohem lepší ekonomická situace a může bez problémů uživit rodinu a je tu perspektiva a budoucnost pro jeho děti. Posledním impulsem k opuštění země bylo to, že před odjezdem do Izraele bylo proti němu bezdůvodně zahájeno trestní stíhání pro chuligánství, hrozilo mu odnětí svobody v trvání 3-5 let. Na tržnici napadl člověka, který mu nadával, napadený pak podal trestní oznámení. Za zastavení trestního stíhání zaplatil policii 3000 USD. Neměl šanci se proti stíhání nijak bránit, protože v celé záležitosti byli zapleteni vysoce postavení lidé státního aparátu. Po návratu z Izraele bylo proti němu opět zahájeno trestní stíhání z neznámého důvodu. Policie prý věděla, že má peníze a že je od něj mohou dostat. Stížnost proti postupu policie nepodal, protože jako bývalý policista ví, jak to u policie chodí a že to nemá smysl.

Podle § 12 zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle § 13 citovaného zákona se rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny přitom manžel azylanta, svobodné dítě azylanta mladší 18 let, nebo rodič azylanta mladšího 18 let. Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny manželu azylanta je trvání manželství před udělením azylu azylantovi. Na základě § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

V návaznosti na skutečnosti obsažené ve správním spise se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje jak se skutkovým, tak i právním posouzením věci žalovaným a potažmo i Městským soudem v Praze. Zdejší soud je toho názoru, že zjištění žalovaného, jež bylo ostatně plně potvrzeno i rozsudkem městského soudu, že jediným důvodem, proč stěžovatel opustil Ukrajinu, jsou jeho ekonomické a sociální potíže ve vlasti, je dostatečně podloženo důkazním materiálem, který žalovaný v průběhu správního řízení shromáždil. Nespokojenost se sociální a ekonomickou situací v zemi původu přitom, jak již bylo vícekrát zdejším soudem judikováno, není relevantním důvodem pro přiznání azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť se nejedná o pronásledování z důvodů rasových, náboženských, národnostních, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Ostatně o tísnivé ekonomické a sociální situaci stěžovatele má zdejší soud vážné pochybnosti, když byl podle svých slov schopen zaplatit za zastavení trestního stíhání 3000 USD. Na dostatek peněz poukázal i v souvislosti s tvrzeným novým trestním stíhání, když policie byla znalá jeho majetkových poměrů. K stěžovatelem tvrzeným profesionálním psychologickým a technickým tlakům ze strany vnitřních orgánů (policie) soud poznamenává, že k této námitce nemůže přihlédnout, neboť ze stěžovatelových výpovědí vyplývá, že nevyužil právních nástrojů v zemi původu, které se mu k řešení jím tvrzených obtíží nabízely. Lze tudíž souhlasit s Městským soudem v Praze, že v řízení nebylo zjištěno, že by stěžovatel byl pronásledován nebo jinak systematicky napadán z důvodu rasy, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině, či pro náboženské přesvědčení a že by došlo rozhodnutím o neudělení azylu k porušení ustanovení § 12 zákona o azylu či nerespektování čl. 43 Listiny základních práv a svobod, neboť podle uvedeného článku poskytne Česká republika azyl cizincům pronásledovaným za uplatňování politických práv a svobod. Pronásledování z těchto důvodů však stěžovatel ani nepotvrdil. Důvody pro udělení azylu jsou specifikovány taxativně a soud nemůže zákonem předpokládané podmínky, jež musí žadatel o azyl splnit, jakkoli modifikovat či rozšiřovat. Pouhá nespokojenost stěžovatele se stavem dodržování lidských práv, navíc stěžovatelem nijak neprojevená v zemi původu, takovým důvodem není.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že žalovaný nepochybil, pokud stěžovateli azyl neudělil, stejně jako nepochybil ani Městský soud v Praze, když neshledal žalobu napadající rozhodnutí žalovaného důvodnou a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Stěžovatelem tvrzená nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení právní otázky soudem, nebyla Nejvyšším správním soudem shledána důvodnou.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. 2. 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu